

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตามมุมมองของพยาบาลที่มีประสบการณ์ตรงในการให้การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิต โดยการใช้เทคนิคและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นระเบียบวิธีวิจัย และใช้ฐานแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเป็นความไวเชิงทฤษฎีในการวิจัย 2 มุมมองได้แก่ แนวคิดการตอบสนองของญาติต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วย และแนวคิดการดูแลญาติผู้ป่วยที่เสียชีวิต ดังรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

ลักษณะผู้ให้ข้อมูล การเลือกผู้ให้ข้อมูล และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

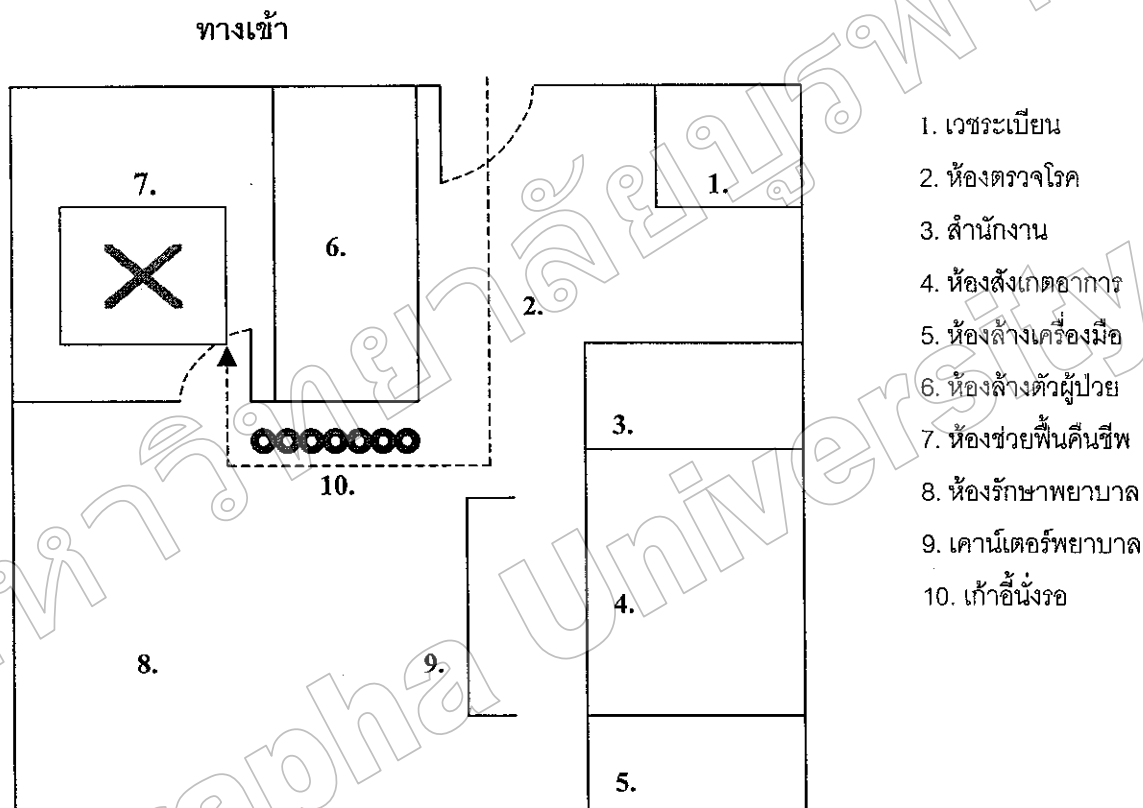
ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชลบุรี จำนวน 12 คน

การเลือกผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งแรก ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติเบื้องต้นที่ผู้วิจัยกำหนด คือเป็นพยาบาลวิชาชีพ และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการเล่าประสบการณ์ตรงของตนเองในการดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตามแนวทางในแบบฟอร์มการขอความร่วมมือเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ส่วนการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งถัดไป ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยใช้หลักการเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (theoretical sampling) กล่าวคือผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติเบื้องต้นตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งที่ผ่านมานี้ นำมาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลที่ยังขาดหายไป

สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกลุ่มงานด้านหน้า ของโรงพยาบาลชลบุรีที่ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยอุบัติเหตุและเจ็บป่วยฉุกเฉิน โดยมีห้องช่วยฟื้นคืนชีพใช้สำหรับให้การรักษายาบาลแก่ผู้ป่วยหนัก ซึ่งเป็นห้องที่ปิดหมดทั้ง 4 ด้าน มีประตูเข้าออกทางเดียว และในขณะที่ให้การรักษายาบาลแก่ผู้ป่วยจะปิดประตูไม่ให้ญาติผู้ป่วยเข้า ญาติจะนั่งคอย

อยู่ที่เก้าอี้หน้า ห้อง หลังจากให้การรักษายาบาลเรียบร้อยแล้วจึงเปิดประตูให้ญาติเข้าไปดูผู้ป่วย แล้วจึงนำผู้ป่วยส่งเข้าหอผู้ป่วยต่อไป แต่ในกรณีที่ผู้ป่วยเสียชีวิต แพทย์และหรือพยาบาลจะเป็นผู้แจ้งข่าวแก่ญาติผู้ป่วยหน้า ห้อง หลังจากนั้นจึงพาญาติเข้าไปดูผู้ป่วยในห้อง หลังจากนั้นประมาณ 15-60 นาทีจึงตามเจ้าหน้าที่ ที่มานำศพไปห้องเก็บศพ ซึ่งได้แสดงแผนผังของหน่วยงานไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนผังกลุ่มงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยให้การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลในทุกขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่งเผยแพร่ผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขอความยินยอมในการเป็นผู้ให้ข้อมูล ด้วยการขอความร่วมมือโดยที่เน้นให้ทราบว่าการเข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือไม่นั้น เป็นสิทธิที่จะตัดสินใจอย่างเป็นอิสระและไม่มีผลกระทบทางลบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล (บุปผา ศิริวิทย์, 2533, หน้า 423) ตามแนวทางแบบฟอร์มการให้ข้อมูล ขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยผู้วิจัยให้ข้อมูลและแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการ

เก็บข้อมูลโดยไม่ปิดบัง อธิบายให้ทราบถึงลักษณะการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล สถานที่ที่ใช้ในการสนทนา เวลาที่ใช้ในการสนทนา รวมทั้งขออนุญาตในการบันทึกเสียงการสนทนา การรักษาความลับด้วยการทำลายข้อมูลเมื่อสิ้นสุดการวิจัย การนำข้อมูลไปเผยแพร่ในเชิงวิชาการโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล และในระหว่างการพูดคุยหากมีคำตอบที่ไม่สะดวกใจที่จะตอบสามารถบอกยุติการสนทนาได้โดยอิสระโดยไม่ต้องบอกเหตุผลในการยุติการสนทนา (กนกนุช ชื่นเลิศกุล, 2541 ข, หน้า 50-51)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวผู้วิจัย เป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นผู้ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการเตรียมตนเองให้มีความไวเชิงทฤษฎีสำหรับดำเนินการวิจัยทั้งในระยะก่อนดำเนินการวิจัย และในขณะดำเนินการวิจัย 3 ด้านดังนี้

1.1 ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษากระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 3 หน่วยกิต รวมทั้งทดลองฝึกปฏิบัติการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เขียนเป็นรายงาน ในลักษณะการศึกษานำร่องกับผู้ป่วยจำนวน 2 ราย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ

1.2 ด้านเนื้อหาวิชาการ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการตอบสนองของญาติต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วย และแนวคิดการดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิต เพื่อเตรียมตัวผู้วิจัยให้มีความไวเชิงทฤษฎีในเนื้อหาสาระของประเด็นที่ศึกษา

1.3 ด้านระบบบริการของสถานที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยปฏิบัติงานที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินมาเป็นเวลา 12 ปี มีความเข้าใจระบบบริการ เข้าใจลักษณะการทำงาน รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับหัวหน้า และผู้ร่วมงาน ซึ่งเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจ

2. สร้างแนวคำถามในการเก็บข้อมูล

3. เครื่องบันทึกเสียงพร้อมเทปบันทึกเสียงเปล่า

4. แบบบันทึกข้อมูล ได้แก่

4.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

4.2 แบบบันทึกการถอดความจากแถบบันทึกเสียง

4.3 แบบบันทึกเชิงทฤษฎี

4.4 แบบบันทึกเชิงปฏิบัติการ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาประสบการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิต ของพยาบาล ที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีการเลือกผู้ให้ข้อมูล การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน และมีการกลับไปกลับมาตามบริบทของการวิจัยอย่างเป็นองค์รวม โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนาแบบกลุ่ม (focus group) เป็นแนวทางหลัก และใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นรายบุคคลช่วยในการเก็บข้อมูลรายละเอียดที่ต้องการเก็บเพิ่มเติม ดังนี้

การสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลเป็นกลุ่ม โดยมีจุดประสงค์หลักในการสนทนากลุ่มคือ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มด้วยกันเองอย่างเป็นธรรมชาติ และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต, 2541, หน้า 5) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมที่เชื่อถือได้ของบุคคลในกลุ่ม ด้วยการใช้คำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกร่วม การตัดสินใจ การให้เหตุผล แรงจูงใจ สถานการณ์ต่าง ๆ หรือความประทับใจ (วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวดี, 2536, หน้า 1) ในสถานการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิต ของพยาบาลที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยผู้วิจัยใช้ห้องประชุมของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ซึ่งมีความเงียบสงบ ไม่พลุกพล่าน มีความสะดวกสบายในการพูดคุยกันได้อย่างไม่อึดอัด และไม่ทำลายสมาธิของกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่มไม่ถูกรบกวน และสมาชิกในกลุ่มสามารถติดตามเรื่องราวที่พูดคุยกันได้อย่างต่อเนื่อง (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต, 2541, หน้า 7) ทั้งนี้ใช้เวลาในการพูดคุยประมาณ 1 – 1 ชั่วโมงครึ่ง (วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวดี, 2536, หน้า 8)

การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นรายบุคคล (individual in-depth interview) เป็นการสนทนาอย่างมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงระหว่างบุคคล 2 คน คือผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล ในลักษณะ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เผชิญหน้า ซึ่งกันและกันโดยตรง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเน้นที่การรับรู้เกี่ยวกับความคิดเห็น ความเชื่อ ชีวิต และประสบการณ์จากคำพูดของผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์เข้าใจความคิด ความหมาย นิยาม และการตีความสถานการณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่ความเข้าใจถึงเหตุผลของพฤติกรรมการแสดงออกตามบริบทของผู้ให้ข้อมูล (แกนกนุช ชื่นเลิศสกุล, 2540, หน้า 297-298) โดยใช้ห้องพักเจ้าหน้าที่เป็นสถานที่ในการให้ข้อมูลและใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1-1 ชั่วโมงครึ่ง (สุภาวงศ์

จันทวานิช, 2540 ก, หน้า 88-92)

การสร้างแนวคำถามในการเก็บข้อมูลครั้งแรก และครั้งถัดไป

ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อการเก็บข้อมูลครั้งแรก ตามวัตถุประสงค์ และฐานแนวคิดการวิจัย ซึ่งได้จากการศึกษาดำรง เอกสารวิชาการ บทความ รวมทั้งประสบการณ์เชิงวิชาชีพ จากการทำงาน และจากประสบการณ์การศึกษานำร่อง โดยจัดภาษาให้คำถามที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคำถาม ด้วยความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละสถานการณ์การสัมภาษณ์ เพื่อเอื้อให้สามารถติดตามข้อมูลที่เป็นประสบการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตของพยาบาลได้ตามความสนใจของผู้ให้ข้อมูล

การสร้างแนวคำถามในการเก็บข้อมูลครั้งถัดไป ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามบนฐานการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินของพยาบาลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในครั้งที่ผ่านมาเป็นวงจรต่อเนื่องตลอดกระบวนการการวิจัยว่าขาดประเด็นใด หรือมีประเด็นใดบ้างที่ต้องการถามต่อ จนได้ข้อมูลที่อิ่มตัว

การถอดความการสนทนา

ภายหลังการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งผู้วิจัยถอดความจากแถบการบันทึกเสียงเป็นภาษาเขียนด้วยตนเองแล้วทวนความกับแถบบันทึกเสียง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการถอดความ จากนั้นอ่านทวนความซ้ำ เพื่อสร้างความเข้าใจก่อนวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองใน 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลรายวัน และการวิเคราะห์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลสะสมแต่ละครั้ง โดยผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการถอดความการสนทนา มาแยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็นส่วนย่อย (break down) แบบวิเคราะห์ข้อมูล คำต่อคำ วลีต่อวลี ประโยคต่อประโยค เหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ จากนั้นให้รหัส (coding) ซึ่งให้รหัสความคิดรวมยอดของข้อความที่ผุดขึ้นมาเป็นชื่อที่ตั้งให้กับข้อมูลที่ทำกรวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยยืมชื่อจากศัพท์ทางวิชาการ และใช้คำที่มาจากภาษาของผู้ให้ข้อมูลเอง จากนั้นนำรหัสต่าง ๆ มาจัดกลุ่ม (category) ภายใต้ความคิดรวมยอดที่มีความคล้ายคลึงกันด้วยการเปรียบเทียบอย่างคงที่ (constant comparative analysis) ใน เหตุการณ์ที่คล้ายคลึง

กันและเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน (กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, 2541 ข, หน้า 59-62) เพื่อให้รหัสที่มีความเป็นนามธรรมสูงขึ้นเป็นลำดับ

การเขียนบันทึก

ผู้วิจัยเขียนบันทึกเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ ตั้งแต่เริ่มต้นการวิจัยจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย 3 ลักษณะ (กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, 2541ข, หน้า 63-64) ดังนี้

1. เขียนบันทึกเชิงรหัส ผู้วิจัยเขียนบันทึกที่เป็นผลลัพธ์ของการให้รหัสเบื้องต้นแต่ละครั้งเพื่อนำมาสะสมกับรหัสที่ได้เก็บมาแล้ว สำหรับใช้ชี้้นำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในครั้งต่อไปตามหลักการสะสมเชิงทฤษฎี อีกทั้งยังเป็นหลักฐานสำหรับย้อนกลับมาให้รหัสใหม่ ตลอดจนช่วยเชื่อให้ผู้วิจัยสามารถย้อนกลับมาคัดเลือกตัวอย่างข้อความไปประกอบการเขียนรายงานการวิจัยในภายหลังได้สะดวกรวดเร็วขึ้น
2. เขียนบันทึกเชิงทฤษฎี ในลักษณะการสรุปความคิดรวบยอดเชิงทฤษฎีที่ได้จากข้อมูลแต่ละครั้งและสะสมรวม เพื่อทำให้เห็นพัฒนาการของความคิดรวบยอดเชิงทฤษฎีที่ปรับเปลี่ยนไปตามข้อมูลที่เพิ่มเข้ามา
3. เขียนบันทึกเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยทำการจดคำถามที่ผุดขึ้นในขณะที่เขียนบันทึกและรวบรวมเป็นส่วนหนึ่งของคำถามใหม่ในการสนทนาครั้งถัดไป ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขยายความคิด และบ่งบอกทิศทางการเก็บข้อมูลครั้งต่อไปว่าจะเก็บข้อมูลประเด็นใด และค้นหาได้จากใคร

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลการวิจัย โดยให้การตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน (data source triangulation) ได้แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน (methodological triangulation) ประกอบด้วยการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์รายบุคคล การสังเกต เป็นต้น และผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา (investigator triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2540 ข, หน้า 34) ที่สำคัญข้อมูลและรหัสได้รับการตรวจสอบจากระเบียบวิธีวิจัยที่มีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบอย่างคงที่ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการสะสมข้อมูล

การเขียนรายงานการวิจัย

หลังจากข้อมูลมีความอึดตัวแล้ว ผู้วิจัยได้ขีดเกลบบ้านที่กษะสมที่เขียนได้ ให้เป็น
วิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ โดยนำเสนอปรากฏการณ์ที่ได้จากการวิจัยในลักษณะการบรรยาย
ประสบการณ์การดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ผู้วิจัยนำคำพูดที่เป็นข้อมูล
เชิงประจักษ์มาประกอบพร้อมทั้งนำวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลวิชาชีพที่
ปฏิบัติงานอยู่ในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชลบุรีซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
และวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการและหัวหน้า
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชลบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยแนะนำตนเองต่อหัวหน้า หอผู้ป่วย โดยชี้แจงว่าผู้วิจัยเป็นนิสิตบัณฑิตศึกษา
สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่อยู่ในระหว่างการทำวิจัยเรื่องประสบการณ์การ
ดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตของพยาบาลเพื่อประกอบการศึกษาในระดับปริญญาโท ต้องการที่จะ
เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลกับพยาบาล
วิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การขออนุญาตคัดเลือกผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาของหัวหน้า หอผู้ป่วยนั้นมาเป็น
ผู้ให้ข้อมูล โดยขอให้หัวหน้า หอผู้ป่วยแจ้งแก่พยาบาล ที่อยู่ในบังคับบัญชาได้รับทราบก่อนและ
ขอรายชื่อพยาบาลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดในเบื้องต้น
3. เมื่อผู้วิจัยได้พบกับพยาบาลที่ผู้วิจัยต้องการหาพบให้เป็นผู้ให้ข้อมูลในครั้งแรก
ผู้วิจัยทักทายและแนะนำตนเองในฐานะผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์และ
รายละเอียดของการวิจัย ตามในแบบฟอร์มการให้ข้อมูลขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยเพื่อขอ
ความยินยอมและความร่วมมือเป็นผู้ให้ข้อมูล
4. เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล
ตามแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล พร้อมทั้งเชิญผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมสนทนากลุ่มและนัดหมายวัน
เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

169822

๑
๑/๐๗๓๐๖๗๙
รพท
๑

5. ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่การสนทนากลุ่ม แนวคำถามในการสนทนา เครื่องบันทึกเสียงพร้อมเทปบันทึกเสียงเปล่า อาหารว่าง ของที่ระลึก แบบบันทึกต่าง ๆ และตัวผู้วิจัยเองให้มีความพร้อม

6. ผู้วิจัยเชิญผู้ให้ข้อมูลมาตามเวลาและสถานที่ที่ผู้วิจัยได้นัดหมายกับผู้ให้ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยชี้แจง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และจริยธรรมของผู้วิจัย ตามแนวทางในแบบฟอร์มการขอความร่วมมือเข้าร่วมการวิจัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อย้ำความเข้าใจ และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนาและจดบันทึกการสนทนา โดยผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อสงสัยให้กระจ่างอีกครั้งหนึ่งก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

7. ผู้วิจัยเริ่มการสนทนาด้วยการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง โดยเริ่มพูดคุยด้วยเรื่องทั่ว ๆ ไป และเชิญชวนให้รับประทานอาหารว่าง จนเกิดความรู้สึกที่คุ้นเคยกัน จากนั้นเริ่มสนทนาตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ซึ่งใช้เวลานานประมาณ 1-1 ชั่วโมงครึ่ง (วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวดี, 2536, หน้า 8) โดยระหว่างการสนทนามีการบันทึกเสียงการสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียงจนกระทั่งสิ้นสุดการสนทนา

8. เมื่อสิ้นสุดการสนทนาผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณ พร้อมกับแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่าผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์รายบุคคลอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนปฏิบัติในการเก็บข้อมูลประสบการณ์พยาบาลในการดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีดังนี้

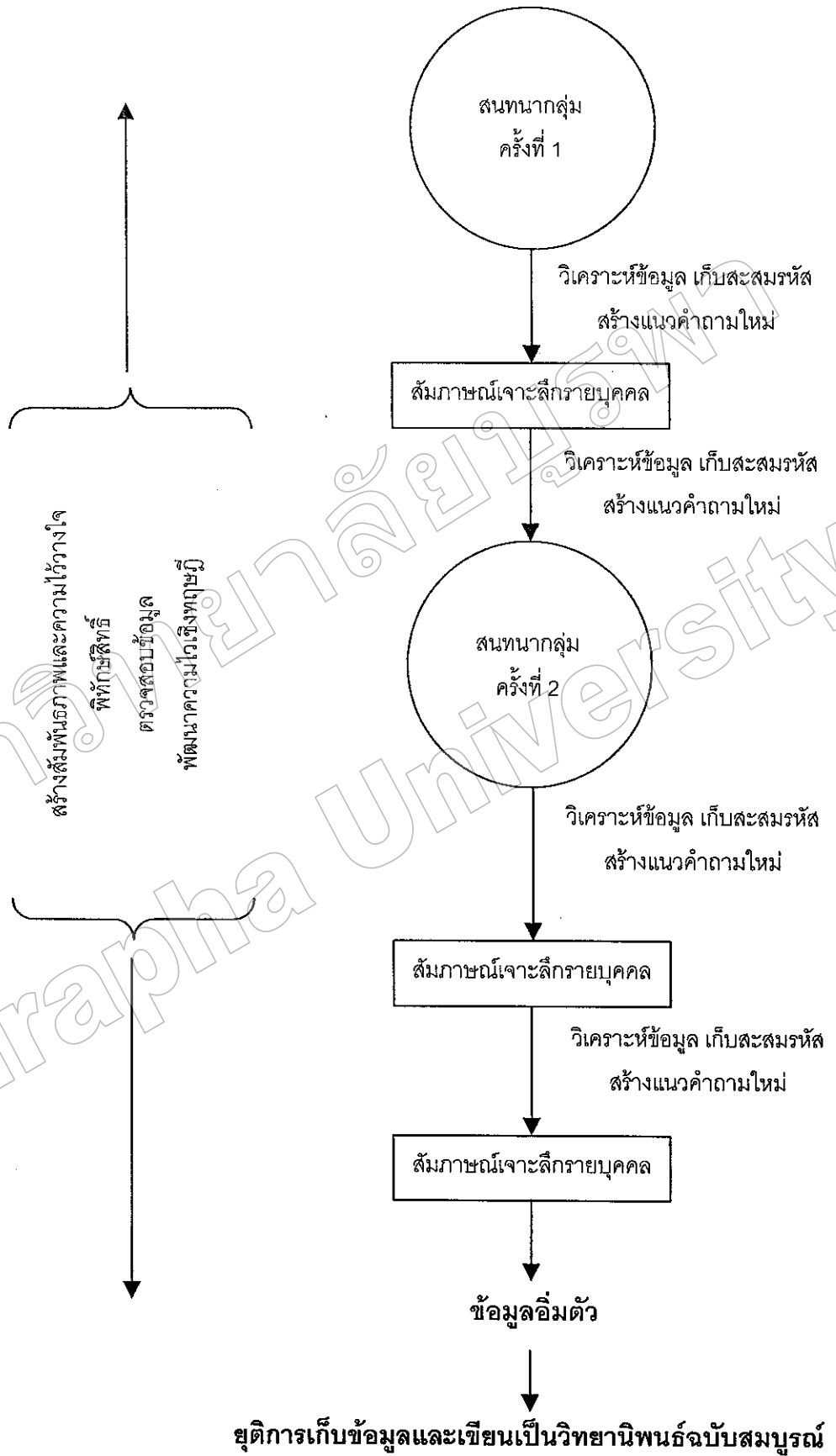
ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 จากผู้ให้ข้อมูล 6 คน ตามคุณสมบัติเบื้องต้นที่ผู้วิจัยกำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยนำผลการสนทนามาวิเคราะห์ข้อมูล เก็บสะสมรหัส และสร้างแนวคำถามในการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป เมื่อผู้วิจัยพบว่าข้อมูลสำคัญที่ได้จากสนทนายังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลผู้นั้นพร้อมกับขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล

การเก็บข้อมูลสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลจากพยาบาลประจำการณห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่ไม่ได้เข้ากลุ่มการสนทนาในครั้งแรกจำนวน 6 คน โดยใช้คำถามเดียวกับการสนทนากลุ่มในครั้งแรกเป็นแนวคำถามหลักและใช้แนวคำถามที่กำหนดเพื่อบนฐานการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งที่ผ่านมาเป็นคำถามเพิ่มเติม โดยใช้สถานที่เดียวกันกับครั้งแรก หลังจากได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เก็บสะสมรหัส เมื่อผู้วิจัยพบว่า

ข้อมูลสำคัญที่ได้จากสนทนายังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลนั้นพร้อมกับขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลต่อไป

ในกรณีที่พบว่าข้อมูลยังไม่อิ่มตัว ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยการเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี จนได้ข้อมูลที่อิ่มตัวจึงยุติการเก็บข้อมูลและเขียนเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ในกระบวนการการดำเนินการวิจัยนอกจากแนวทางการปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจกับผู้ให้ข้อมูล ให้การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบข้อมูลและพัฒนาความไวเชิงทฤษฎีไปในขณะเดียวกันโดยกระทำตลอดทั้งกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสะท้อนคิดถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลญาติผู้ป่วยเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพื่อให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์ของพยาบาล พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากตำราเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบ ให้ลึกซึ้งมากขึ้นตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับข้อมูล จนกระทั่งข้อมูลมีความอิ่มตัวทางทฤษฎี จึงยุติการเก็บข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งสามารถเสนอเป็นแผนภาพกระบวนการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กระบวนการดำเนินการวิจัย